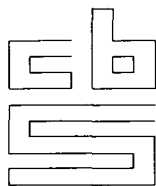

Conjunctuurbericht

Productie industrie

De industriële bedrijvigheid was, na seizoencorrectie, in april geringer dan in maart. Hiermee werd de trend van de groeivertraging in de volume-ontwikkeling van de industriële productie voortgezet. In de eerste vier maanden van dit jaar was de productie 1% groter dan in de overeenkomstige periode een jaar eerder. Deze groei blijft duidelijk achter bij het accres (3,5%) dat over 1990 werd gerealiseerd. De terugvallende groei kan worden geïllustreerd met de ontwikkeling van de procentuele jaarmutatatie van het voortschrijdende twaalfmaandsgemiddelde. Dit gemiddelde is steeds geplaatst aan het einde van de periode (zie figuur 1). Na een dieptepunt

in 1983, toen zich een negatieve groei voordeed, is de industriële bedrijvigheid steeds toegenomen. Vanaf begin 1988 tot medio 1990 is de groei betrekkelijk stabiel en relatief hoog geweest. Daarna is een duidelijke daling van de procentuele jaarmutatatie van het voortschrijdende twaalfmaandsgemiddelde waarneembaar.

Consumptie

Het volume van de binnenlandse consumptieve bestedingen door gezinnen was in het eerste kwartaal van dit jaar 4,5% groter dan in het overeenkomstige tijdvak van 1990. De groei over 1990 bedroeg 4,0%, het accres over 1989 (3,4%) was wat geringer. Het meest recente cijfer betekent een voortzetting van de hoge groei van de gezinsconsumptie (zie figuur 2). Groeipercentages in de orde van grootte zoals in het eerste kwartaal, zijn betrekkelijk zeldzaam en zijn na de jaren zeventig (op kwartaalbasis) niet meer waargenomen. Hoge groeicijfers van de consumptieve bestedingen worden in het algemeen gedragen door de bestedingen aan duurzame consumptiegoederen. Bij de ontwikkeling in het eerste kwartaal van dit jaar is het

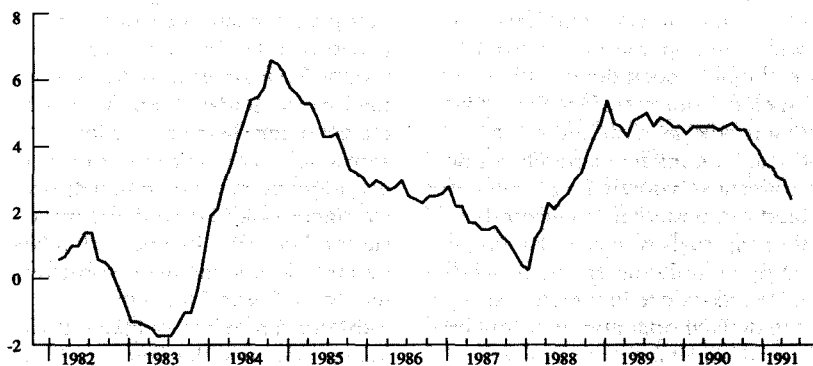
opmerkelijk dat ook de andere consumptie categorieën aan de hoge groei hebben bijgedragen.

Werkloosheid

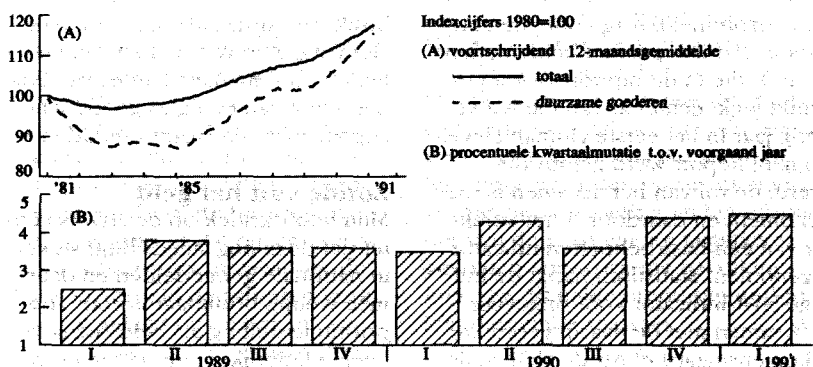
Het aantal geregistreerde werklozen bedroeg in de periode maart-mei 1991 gemiddeld 320 duizend (zie figuur 3). De Enquête beroepsbevolking van het CBS, waaraan de gegevens mede ontleend zijn, is een steekproefonderzoek. Gezien de hiermee samenhangende onnauwkeurigheidsmarge mogen alleen grote verschillen en ontwikke-

lingen die zich over een wat langere periode blijvend aftekenen, worden beschouwd als indicaties voor de werkelijke ontwikkelingen. Gemiddeld was in zowel 1989 als 1990 het dalings tempo ten opzichte van een jaar eerder circa 44 duizend. Thans liggen vier opeenvolgende driemaandscijfers ongeveer 23 duizend onder het niveau van een jaar eerder. Geconcludeerd kan worden dat het aantal geregistreerde werklozen nog steeds daalt, maar in een tempo dat lager ligt dan in 1989 en 1990.

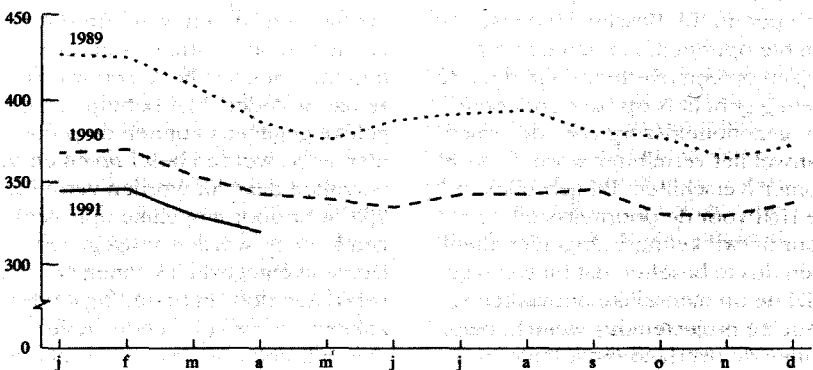
Figuur 1. Productie industrie, volume, % jaarmutatatie voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde.

Figuur 2. Binnenlandse consumptie, volume

Figuur 3. Geregistreerde werklozen, driemaandsgemiddelde x 1000

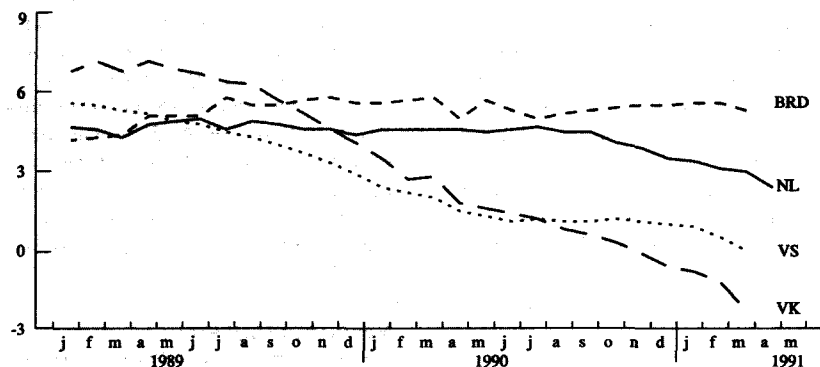
Buitenland

Productie industrie

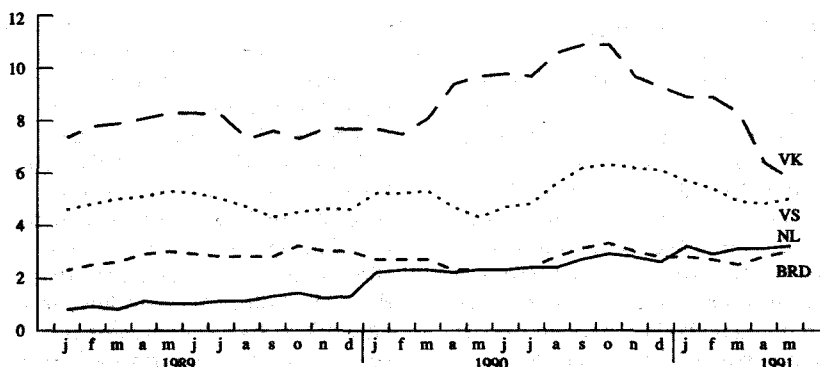
De groeivertraging van de industriële productie in Nederland die in het vierde kwartaal van 1990 inzette, heeft zich in de eerste maanden van dit jaar voortgezet (figuur 4). De trendmatige groei, als jaarmutatie van het voortschrijdende twaalfmaandsgemiddelde, kwam door het lage cijfer onder de drie procent. Deze groei ligt duidelijk onder die van de Bondsrepubliek Duitsland (BRD). Medio 1990 lagen de groei-

percentages nog dicht bij elkaar. In tegenstelling tot de andere in de figuur opgenomen landen is de groei van de industriële bedrijvigheid in de BRD in het laatste halfjaar niet afgenomen. In de Verenigde Staten (VS) en het Verenigd Koninkrijk (VK) daalt de groei van de industriële productie reeds vanaf begin 1989, een groei die op dat moment in beide landen overigens groter was dan in de BRD en Nederland. De meest recente cijfers indiceren voor de VS een nulgroei en voor het VK een daling van ruim 2%.

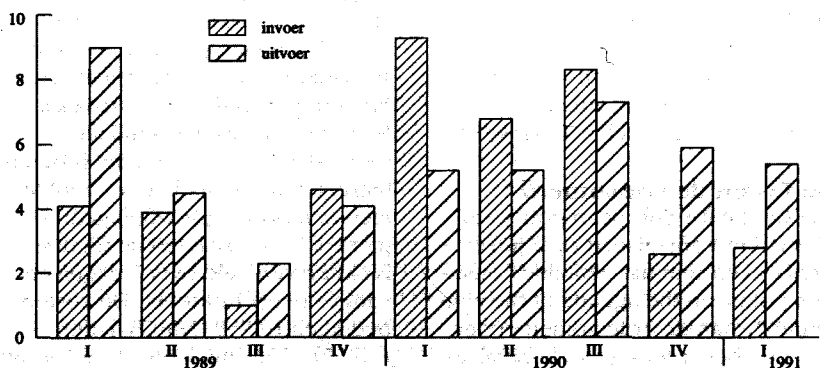
Figuur 4. Productie industrie, volume, % jaarmutatie van het voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde

Figuur 5. Prijsindex gezinsconsumptie, % maandmutatie t.o.v. voorgaand jaar

Figuur 6. In- en uitvoer goederen, volume, % kwartaalmutatie t.o.v. voorgaand jaar

Prijsindex gezinsconsumptie

Het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie in Nederland is tussen midden april en midden mei met 0,2% gestegen. Het recent beschikbaar komen van tarieven voor de intramurale zorg – met name de prijs van één verpleegdag – heeft geleid tot een opwaartse bijstelling van de prijsindexcijfers vanaf januari 1991. Daardoor lag het prijsindexcijfer in april van dit jaar 3,2% hoger dan in april 1990. Zoals in figuur 5 is aangegeven, ligt de prijsstijging in Nederland vanaf begin dit jaar boven die in de BRD. In het VK ligt, ondanks een sterke daling van de inflatie gedurende het laatste halfjaar, de toename van de prijzen van de gezinsconsumptie nog duidelijk boven die in ons land.

Buitenlandse goederenhandel

In het eerste kwartaal van dit jaar was het volume van de invoer van goederen 3% groter dan in het eerste kwartaal van 1990. Het uitvoervolume van goederen nam in de eerste drie maanden met 5% toe, vergeleken met de overeenkomstige periode van een jaar eerder. De groeicijfers blijven achter bij het accres over 1990 (figuur 6). De groei van de import van consumptiegoederen (11%) heeft die van het totale involvolume in het eerste kwartaal ruimschoots overtroffen. De consumptiegoederen maken een kleine 20% van de totale import uit. Het verloop van de invoer van investeringsgoederen is opmerkelijk. In de eerste drie kwartalen van 1990 werden groeipercentages van meer dan 10% gemeten. In het vierde kwartaal van vorig jaar viel de groei (3%) sterk terug. In het eerste kwartaal van dit jaar was het involvolume van investeringsgoederen slechts 1% groter dan in de overeenkomstige periode van 1990. De invoer van grondstoffen en halffabrikaten, de grootste invoercategorie, nam in het eerste kwartaal met een kleine 2% toe.

De volumegroei van de uitvoer van goederen werd in het eerste kwartaal vooral gedragen door de exportgroei van de onbewerkte agrarische producten en de delfstoffen. De stijgingspercentages waren respectievelijk 13 en 14. De uitvoer van fabrikaten nam met 4% toe. Binnen deze categorie groeiden de export van textiel en kleding, voedings- en genotmiddelen en aardolieproducten het sterkst.

Deze bijdrage is ontleend aan het *Conjunctuurbericht*, dat wordt samengesteld door de hoofdafdeling Nationale Rekeningen van het CBS.